

PRI SVETEM DUHU OB BOHINJSKEM JEZERU

Delo in denar.

Povest. Spisal dr. Fr. Detela.

(Dalje.)

V.

Gospoda v Javorju pa ni čutila, da bi se krajšali dnevi. Zdeli so se ji vedno daljši. Naravno. Psa pestovati se naveliča človek, izprehod preseda brez zabavne družbe, branja je kmalu dosti in jesti in piti se ne more čez gotovo mero; kaj naj se počenja ves ljubi božji dan!

Prvi teden so izpolnila dolgi čas vsaj obiskovanja sosedov. Toda stranko, ki te obišče ali ti vrne obisk, obiraš en dan, dva; potem je zabave konec, in kaj potem! Oh, kratkost življenja našega je dolga!

Dame niso prikrivale svoje nezadovoljnosti. Kadar so sedele za mizo, je bilo slišati izza polnih krožnikov vzdihovanje in stokanje in demonstrativno zehanje. In, neznosno! Gospod Klepš, ki je zamišljen jedel svojo juho, se niti zmenil ni za to.

„Jeseni na deželo!“ se je pikro smehljala gospa. „To je novo in zanimivo in nezaslišano. Čudaštvo se nam je posrečilo izborno. Niti misliti si ne upam, kako govori o nas ves lepi svet, ki se je že vrnil v mesto. Res, duhovita, genialna misel!“

„Oh, škoda,“ je zehala hčerka, „da je človeku odrekla narava zimsko spanje! Kako prijetno bi bilo v Javorju zaspati o Vseh svetih in se prebuditi o Veliki noči!“

Klepš je tolažil, da pride kmalu mladi gospod Mosterih, in omenjal, koliko ljudi da živi zadovoljnih v tem kraju.

„Slab okus, papa,“ je dejala Berta, „slab okus.“

„To so ljudje,“ je razlagala gospa, „ki niso prišli nikdar iz domačega kraja. Naravno je, da ne hrepene po tem, česar ne poznajo; čudno pa, da nas ti primerjaš z njimi. Kdor nima pomočkov za boljše življenje, se mora zadovoljiti s tem, kar ima; pri nas bi bila malopotrebnost nespametna, pokora starega Tantala, ki trpi glad in žejo poleg jedi in pijače.“

Klepš je vstal od mize in šel. On ni poznal dolgega časa. Bral, pisal, računal, premišljeval je od jutra do večera. Kratek odmor mu je bilo edino razvedrilo in tudi tak odmor je porabil v zadovoljno preračunjanje posrečenih spekulacij in pričakovanih dobičkov. Kar je bilo pridobljeno, ni prišlo več v poštev; z denarjem je rasel pohlep, ki je dušil naravno misel, čemu da zbira pravzaprav, ko ima več, nego bi mogel potrošiti s svojo družino, in kakšen užitek da mu daje denar. Od vednega razburjanja mu je bilo oslabeledo srce, ki ga je ponoči časi s tako silo butilo pod rebra, da je kar planil iz rahlega spanja, in želodec, kakor da bi se hotel maščevati nad udi, ki so se bili za časa Menenija Agripa zarotili in uprli proti njemu, ta je kljuboval, trmast in uporen, najboljšim zdravnikom. A glava se ni ozirala ne na srce, ne na želodec, glava ni mirovala; naprej in naprej je izpeljevala ali izpreminjala po razmerah stare načrte ali snovala nove, da ne bi usehnili stari viri dohodkov, da bi se napeljali še novi.

Tvornica je delala izborno. Pomnožila so se bila naročila, pomnožilo število delavcev. Toda kaj,